

Kronika Obce Štôla za rok 2013

Rok 2013 sa v našej obci niesol v duchu pokračovania začatých akcií a osvedčených podujatí.

Samospráva obce

V priebehu roka 2013 sa uskutočnilo 5 zasadnutí OZ a 4 pracovné stretnutia poslancov. Obecné zastupiteľstvo na svojich zasadnutiach schválilo:

- predaj pozemku KN-C 99/12-zastavané plochy a nádvoria o výmere 100 m² úspešným uchádzačom za cenu 5100 €,
- finančné prostriedky na záujmové vzdelávanie detí vo veku 5 -15 rokov pre Centrá voľného času vo výške 50€/dieťa/rok 2013,
- VZN Obce Štôla č.1/2013 o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov,
- poskytnutie finančného príspevku 50 € Obci Jezersko, ktorá bola postihnutá v júni 2013 povodňou,
- predaj pozemku parc. KN-E 950/2 ostatné plochy o výmere 30 m²,
- zásady prenájmu pozemkov a stanovenie minimálnych cien za prenájom pozemkov v Obci Štôla.

Štátna správa

Dňa 9.11.2013 sa uskutočnili voľby do orgánov samosprávnych krajov. V našej obci 5-členná okrsková volebná komisia začala svoju prácu už o 6,00 hod. prevzatím volebnej miestnosti a ďalej od 7,00 do 22,00 hod. dozerala a riadila voľby do orgánov Prešovského samosprávneho kraja. Voliči si mohli vybrať jedného z 9 kandidátov na post predsedu Prešovského samosprávneho kraja a ôsmich z 52 kandidátov na post poslanca do zastupiteľstva samosprávneho kraja. Účasť bola poznačená zlým počasím, ale aj nezaujmom voličov o tieto voľby.

Výsledky volieb v našom okrsku: počet oprávnených voličov 424, voliči ktorí sa zúčastnili volieb 71, s percentom účasti 16,75 %. V Prešovskom samosprávnom kraji bola priemerná účasť 22,13 % a celoslovenská 20,11 % v týchto voľbách do samosprávnych krajov.

Najviac hlasov pre voľbu predsedu Prešovského samosprávneho kraja v našom volebnom okrsku získal Ján Hudacký nominant KDĽ, SDKÚ (38 hlasov). Pre voľbu do zastupiteľstva najviac hlasov získal Jozef Janiga (riaditeľ Horskej záchranej služby) a to 24 hlasov, druhí s počtom 22 hlasov získali Arne Kroták (hokejista) a Michal Sýkora (starosta Obce Štrba), tretí s najväčším počtom hlasov 20 získal MUDr. Michal Rusnák (lekár).

Výstavba v obci

V rámci výstavby boli dokončené dve drobné stavby a to drevená garáž Bc. Jany Petrasovej a prístrešok z drevených hranolov Jaroslava Pastrnáka.

V priebehu roka boli vydané rozhodnutia na:

- odstránenie nebytovej budovy súp.č.128 žiadateľovi Tatra Invest Group s.r.o.,
- zmenu stavby „Garáž – prestavba a prístavba“ stavebníka Mierku Vladimíra.

stavebné povolenie na:

- odstránenie „Koliby“ s.č. 1054 a na stavbu Rekreačného domu – stavebník HITECO s.r.o.,
- stavbu „Rekreačného domu“ stavebník Varga Marek s manželkou,
- stavbu „Obnova bytového domu“ Patria s.č.131,
- stavbu „Objekt rekreačného vybavenia s bývaním“ stavebník Bublík Juraj,
- prestavbu bytu stavebníkom Bielik Tomáš, Pastorková Edita.

Športové podujatia 2013

Štôlska lyža

Dňa 2. februára 2013 v sobotu, v slivkovom sade v Štôle odštartoval 11. ročník lyžiarsko-turistického pochodu Štôlska lyža okolím obce v dĺžke 10 km po mierne kopcovitom teréne s prevýšením 150 m. Prezentovalo sa rekordných 56 účastníkov, ktorým nevadil ani nie najvhodnejší čas na bežkovanie. Všetci bežci si zašportovali aj sa zabavili a na záver si pochutnali na uvarenej fazuľovici.

Súťaž priniesla viacero zaujímavostí. Miestny pretekár Ján Rusnák, ktorý nevynechal ani jeden ročník pochodu, sa preukázal víťazným diplomom spred 60-tich rokov s dátumom na deň presným s týmto ročným podujatím. Jeden z prezentovaných bežkárov stál prvýkrát na bežkách aj to na zapožičaných, pretože sa chcel veľmi zúčastniť tohto pochodu. Aj tieto zaujímavosti sú dôkazom sviežej atmosféry, ktorá panovala na 11.ročníku Štôlskej lyži.

Dobrovoľný hasičský zbor

Rok 2013 z pohľadu aktivít DHZ Štôla možno zhodnotiť ako veľmi dobrý a úspešný. A keďže nebolo potrebné zasahovať pri žiadnom požari ani pri žiadnej kalamite, tak fyzickú formu členovia uplatňovali na športových podujatiach. V rámci súťaží Požiarnej hasičskej ligy družstvo mužov veľmi dobre zastúpilo družstvo dorastu a zúčastnilo sa 13 pretekov. Dorastenci sa zúčastnili Krajského kola, na ktorom skončili na 8. mieste a vo finále Východoslovenskej súťaže okresných líg skončili na 1. mieste s časom 15,55s. Družstvo mužov sa zúčastnilo 7 pretekov v Regionálnej hasičskej lige Slovenska, kde skončilo na 3. mieste s počtom bodov 111.

V Obci Štôla sa 8.6.2013 uskutočnili dve súťaže v jeden deň a to doobeda prebehla PHL okresu Poprad a poobede prebehol 3. ročník RHLS. Dorastenci vo svojej súťaži zvíťazili časom 18,16s a družstvo 1 v PHL skončili na druhom a v RHLS na 5. mieste.

V roku 2013 sa podarilo za pomoci Mgr. Štefana Rusnáka vybaviť tréningový priestor v areáli LÚ, kde členovia obidvoch družstiev odrobili veľa brigádnických hodín pri úprave terénu a technického vybavenia priestoru. Dnes je to vhodný areál nielen na tréningy, ale aj súťaže v upravenom priestore, ktorý dáva predpoklad na pekné športové výkony.

Kultúrne akcie

Deň detí

Prvá júnová sobota 1.6.2013 o 10,00 hod. patrila naplno najmenším. Pri Obecnom úrade boli pripravené detské súťaže plné zábavy a prekvapení. I napriek nepriaznivému počasiu prišli rodičia so svojimi ratolestami, ktoré sa tešili na maľovanie na tvár, na skákanie na trampolíne, na predvádzanie dravcov, z ktorých sa predstavili orol skalný, plamienka driemavá i myšiak hôrny. Lanová dráha pri jazierku zas preverila detskú odvahu. Deti a rodičov zaujali aj nízke akrobatické prelety modelov vrtuľníkov a motorového rožala. Zaujalo aj predvádzanie hasičského auta. V hanbe neostali ani špekáčiky a sviatok detí bol zakončený diskotékou didžeja Rostiho.

Koniec školského roka

„Zmrzlinový pohár za „vysvečko“ dostal každý žiak základnej školy, ktorý sa prišiel pochváliť svojim vysvedčením do JF clubu restaurant v Štôle 28.6.2013. Obrázky s témou „Moje vysnívané prázdninové miesto“, ktoré namaľovali boli celé leto vystavené v reštaurácii a poslednú prázdninovú nedeľu boli autori najkrajších kresieb odmenení.

Anglický tábor

14. ročník denného kresťanského anglického tábora, ktorý organizuje Bratská jednota baptistov Štôla – Mengusovce v spolupráci s americkými misionármi na Slovensku a Obcou Štôla sa uskutočnil v dňoch od 8.7. - 12.7.2013. Tento rok pomáhali s organizáciou anglicky hovoriaci misionári žijúci na Slovensku v Bernolákove, Prešove, Liptovskom Mikuláši a v Poprade. Prišla aj jedna pomocníčka z USA a pomáhali aj pomocníci zo Slovenska.

Táborové dni, ktoré majú už svoj rytmus, začínali ráno o 9,00 hod. modlitbami, piesňami, ale aj počúvaním krátkych biblických príbehov. Témou celého tábora boli „super-hrdinovia“ z Biblie. Po obedňajšej prestávke deti športovali, naučili sa základy softbalu a podľa záujmu nacvičovali hru na zvonkohre, bábkové predstavenie, venovali sa ručným prácam alebo angličtine hrou.

V tomto roku sa zúčastnilo tábora 71 detí zo Štôly, okolitých obcí ale i z Michaloviec, Podolinca, Drienova, Bernolákova, Bieleho Potoka, Važca a opäť aj z Čiech. Počasie bolo takmer ideálne, zapršalo iba jeden deň. V piatok podvečer boli rodičia aj ostatní priatelia tábora pozvaní na slávnostné ukončenie v záhrade pri kostole. Tu deti predviedli čo všetko sa naučili. Zámer zmysluplne sa zabaviť počas prázdnin aj sa niečo naučiť a nadviazať nové priateľstvá sa teda opäť podaril aj vďaka neúnavnej organizátorky týchto táborových dní p. Ester Handzušovej.

MUDr. Anton Rákay (15.5.1925 – 27.7.2013)

Dňa 27.7.2013 ukončil svoju životnú púť lekár a prozaik žijúci v našej obci MUDr. Anton Rákay.

Uvádzame len v krátkosti jeho životopis. Narodil sa 15. 5. 1925 vo Vrbovom. V rokoch 1936-1944 študoval na gymnáziu v Malackách a v rokoch 1944-1950 medicínu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Po štúdiách pôsobil: r. 1950-1951 ako sekundárny lekár v Štátnom liečebnom ústave v Kvetnici, r. 1951-1955 vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Matliaroch, r. 1956-1985 ako primár oddelenia pre chirurgickú liečbu vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Novej Polianke, r.1985-1987 ako sekundárny lekár v Štátnych kúpeľoch Nový Smokovec, a dôchodok si užíval v našej obci spolu so svojou manželkou Zdenkou. Knižne debutoval románom Tabu (1991). Vo svojich dielach sa zaoberá otázkami lekárskej etiky či svedomím, etikou a morálkou občanov a celej spoločnosti, ale vyrovnáva sa aj s bolestným procesom dezilúzie vlastnej generácie. Popritom nastoľuje ďalšie, pre spoločnosť budujúci socializmus tabuizované, pesimistické a depresívne témy – devalvovaný vzťah k vlasti, rakovina ako dôsledok prebujnenej industrializácie životného prostredia, háklivý problém prezentácie skutočného stavu pacienta chorého na rakovinu, etika lekárskeho súkromia, odtabuizovanie problému eutanázie a i. čo sa odzrkadľuje v románoch Koniec sezóny v raji, Dvojité stredová čiara (oba r. 1994), Tiché biele steny (r.1995), Podaj ruku smrti (r. 1997), Pandoka, A žiť budeš ďalej (oba r. 2000), román Ženská záležitosť (r. 2001) a i. Autor vyše 50 odborných prác zo svojej lekárskej profesie.

V roku 2009 predstavil v obecnej knižnici nový román Kalamita. Prezentácia knihy bola spojená s predajom a autogramiádou. Román je inšpirovaný tým, čo sa v Tatrách stalo 19. novembra 2004 a zároveň príbehom zoológa a zdravotnej sestry a ich vzťahu zamotávajúceho sa do centra uragánu. Okrem tohto románu spisovateľovi vyšli v roku 2009 ešte 2 knihy Rozprávky pre deti a Nenávid' bližneho svojho – táto kniha je o zodpovednosti jedinca za holokaust.

Mikuláš

Dňa 6.12.2013 o 17,00 hod. sa uskutočnilo pred Obecným úradom stretnutie s Mikulášom (Daniel Kurpáš). Prišiel na koči, no nie sám. Sprevádzali ho anjel (Deniska Hajková) a čert (Michaela Hajková). Detičky ho i napriek hustému sneženiu už netrpezlivo očakávali pred vysvieteným vianočným stromčekom. No darčeky si museli vyslúžiť nejakou básničkou alebo pesničkou a tak za smelé i menej smelé vystúpenie boli deti obdarované od Mikuláša balíčkom sladkostí. Niektoré ho hneď aj rozbalili a spokojne ochutnávali nádielku. Na stretnutie prišlo 60 detí a tak sa stretnutie s Mikulášom predĺžilo do neskorých večerných hodín. No nikomu to nevadilo a tie menej poslušné deti ponaháňal čert aj po závejoch a snehu, takže pri stromčeku bolo skutočne veselo.

Štôlska koštofka

Po minuloročnom úspechu prvého ročníka Štôlskej koštofky sa aj pred ukončením roka 2013 konal presne 28.12.2013 druhý ročník tejto zábavnej koštovky zabíjačkových špecialít. Partnermi projektu bola opäť Oblastná organizácia cestovného ruchu Vysoké Tatry-Podhorie, ďalej PPD Liptovská Teplička a Knižka tradičné údeniny spod Tatier. Návštevníkov z radov občanov, turistov alebo len náhodných okoloidúcich sa tejto akcie zúčastnilo okolo 400 osôb. Všetci s radosťou ochutnávali klobásky a jaterničky vo forme zabíjačkového taniera, chlieb

s domácou masťou a cibulkou a samozrejme aj štôlsku tlačenu. Hrala im k tomu veselá hudba v podaní ľudovej skupiny Lajblik, ktorej vypomáhal aj Pavol Šalling na harmonike. A že nálada bola veľmi dobrá svedčí aj to, že návštevníci nielen koštovali ale aj spievali spolu s hudbou, ba niektorí si aj zatancovali. Opäť sa vydarilo koncoročné stretnutie fajšmekrov a tešia sa už podľa ohlasov na ďalší ročník.

Urbariát

Urbár Štôla, pozemkové spoločenstvo prešlo v roku 2013 administratívnou zmenou, ktorá vyplynula zo zákona č. 97/2013 Z.z. Podľa tohto zákona bolo potrebné zaregistrovať urbár do registra pozemkových spoločenstiev s právnou subjektivitou (doteraz fungovalo ako spoločenstvo bez právnej subjektivity).

V rámci obnovy lesa bolo podľa plánu vysadených 4 350 sadeníc a to v porastoch Jedliny nad Jamkami, vyšná časť Úboč a Záskanie okolo potoka Malý Šum. Najprv však boli plochy vyčistené a potom vysadené sadenice mechanicky ošetrené 2x vyžínaním a chemicky 1x ošetrené Cervakolom proti ohryzu zverou. V roku 2013 sa ťažba neuskutočnila takmer žiadna, iba v poraste Úboč v rámci čistenia plochy pred sadbou sa odstránili tri kusy spadnutého smrekovca opadavého v objeme 3,66 m³ a 7 pm palivového dreva. V rámci vytyčovania hraníc pozemkov urbáru po pozemkových úpravách kopcami bolo v poraste Záskanie urobených 9 nových kopcov. V tomto poraste je potrebné urobiť ešte aspoň 9 ďalších hlavne na lomových bodoch v poraste za Jamami 2 kopce oddelujúce súkromné porasty od urbáru a ešte jeden kopec pri rieke Poprad.

Dúfajme, že sa bude dariť spoločenstvu i v ďalších rokoch a bude zveľaďovať hospodárenie v lesných porastoch pre zdravší aj krajší vzhľad okolia našej obce.

Rôzne ďalšie udalosti roka 2013

V dňoch 16.4. - 19.4.2013 sa organizoval v spolupráci s Občianskym združením Diakonie Broumov zber nepotrebných odevov, lôžkovín, domácich potrieb, vankúšov, obuvi, hračiek. Občania obce mohli doniesť nepotrebné veci do spoločenskej miestnosti a pomôcť tak ľuďom v núdzi, ale aj podporiť ochranu životného prostredia.

Od 1.10.2013 nastúpila na Obecný úrad nová zamestnankyňa Ing. Zlatica Povalačová ako administratívna pracovníčka. Postupne prebrala pracovnú náplň p. Viery Valekovej, ktorá pre zhoršený zdravotný stav sa už nemohla naplno venovať plneniu pracovných povinností.

Dňa 22.10.2013 podal trestné oznámenie starosta obce na OO PZ vo Svite vo veci krádeži 53 bronzových tabuliek z vojenského cintorína. Po obhliadke miesta činu sa našlo 20 tabuliek pri plote a ďalších 6 v neďalekom lesíku, ktoré páchatel' nestihol odniesť. Škoda na majetku bola vyčíslená vo výške 2 931,93 €. Táto udalosť sa okamžite dostala do hlavných správ RTVS toho istého dňa a postupne ju prebrali mnohé internetové denníky.

Počasie

Počasie roka 2013 možno zhodnotiť ako zmes rôznorodosti. Mesiace január až február boli teplotne nadpriemerné teplota sa pohybovala nad nulou až do +4°C. V marci však došlo k výrazným zmenám. Zo 14. na 15. marca 2013 cyklón Xaver zasiahol Slovensko, čo sa prejavilo silnými nárazmi vetra, na Skalnatom plese boli namerané nárazy vetra 238 km/hod. Dňa 17.3. a 24.3. klesli u nás teploty na -24°C a mimoriadne studené počasie pokračovalo aj začiatkom apríla. No koniec apríla už priniesol tropické hodnoty 30.4. +26°C. Leto malo tri vlny horúčav: prvú od 16.6. - 23.6., potom v tretej júlovej dekáde a v prvej augustovej dekáde, kedy 7.8. bola teplota +30°C. Na Slovensku bolo v lete 2013 28 nepretržitých tropických dní u nás to bolo 13 nepretržitých tropických dní. Začiatkom októbra prišli prvé mrazy (-6°), no ku koncu mesiaca sa výrazne oteplilo. Dňa 26.10.2013 bolo nameraných +20°C taká istá teplota bola v tento deň nameraná aj v Tesalonikách v Grécku. Na Pamiatku zosnulých začal fúkať vietor ako predzvesť zmeny v počasí. Aj sa stalo už 5.11. spolu s dažďovými prehánkami zaletoval v našej obci prvý sneh. Dlhو sa však neudržal. Karty znova až v decembri zamiešala tlaková níž tá 6.12. priniesla husté sneženie s vetrom. Vydržalo to iba do 9.12., potom tlaková výš priniesla oteplenie a inverziu. Cez deň sa snehová prikrývka topila pri teplotách nad 5 °C. Vianoce ako koľkýkrát za sebou už boli na blate a petardy na Silvestra padali na suché cesty.

Demografia

K 1.1.2013 bolo prihlásených na trvalý pobyt 520 občanov. V priebehu roka 2013 sa narodili 3 deti, k trvalému pobytu sa prihlásilo 7 občanov, z trvalého pobytu sa odhlásilo 11 občanov a zomrelo 5 občanov. K 31.12.2013 bolo prihlásených 514 občanov.

Narodili sa:

Kurpáš Matúš (rodičia Marián a Zuzana Kurpášovci)

Sebastián Marko Harcsár (rodičia Veronika Murínová a Kristián Harscár)

Sára Fašková (rodičia Miriam Textorisová a Ivan Faško)

Zomreli:

Behúňová Elena, Koky Miroslav, Pazdúrová Štěpánka, MUDr. Anton Rákay, Skokanová Anna.

Sobáš uzatvorili:

Mgr. Barbora Valeková a Samuel Kuchár

Ing. Eva Kuzmíková a Ing. Peter Maďar

Zapísala:

Ing. Zlatica Povalačová